

стих контактах і по телефону, перекладацька діяльність), стратегії письмової мови (написання ділових й особистих листів, факсів, електронних повідомлень).

Важливо відзначити необхідність керування самотійною роботою студентів як на заняттях, так і в позаурочний час. Із цією метою у навчальних посібниках повинні бути представлені пам'ятки, різного роду орієнтири й опори для виконання завдань в умовах само- і взаємоконтролю, ключі до вправ, правила-інструкції й правила-узагальнення, довідкові матеріали тощо.

Таким чином, однією з актуальних проблем сучасної методики навчання іноземним мовам є орієнтація всього навчального процесу на активну самотійну роботу студентів, створення умов для їхнього самовираження й саморозвитку, створення єдиної системи урочної й позаурочної роботи із предмета. Підвищення ролі самотійної роботи студентів припускає: переробку навчальних планів і програм з метою збільшення частки самотійної роботи студента над досліджуваним матеріалом, включення тем, які виносяться для самотійного вивчення, в тому числі й за допомогою комп'ютерних методичних засобів. При цьому повинна враховуватися забезпеченість тем і розділів навчальною літературою і її доступність для всіх студентів; оптимізація методів навчання, впровадження у навчальний процес нових технологій навчання, активне використання інформаційних технологій, які дозволяють студентові в зручний для нього час освоювати навчальний матеріал; удосконалювання системи поточного контролю роботи студентів, широке впровадження комп'ютеризованого тестування; удосконалювання методики проведення практичної й науково-дослідної роботи студентів, оскільки саме ці види навчальної роботи студентів у першу чергу готують їх до самотійного виконання професійних завдань.

Л. А. Шергіна, канд. екон. наук, доцент
кафедри економіки підприємств

ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ САМОТІЙНО-ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЯК ОДИН ІЗ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Перехід до ринкової економіки, в результаті якої на зміну командно-адміністративній системі з притаманними їй монополізмом, безініціативністю, безгосподарністю та ігноруванням інтересів споживачів повинна прийти економіка, яка заснована на

розвинутій системі фінансів, потужних стимулах особистої та колективної відповідальності, потребує кардинального поліпшення підготовки кадрів економістів, фінансистів, управлінців. Включення сфери освіти в систему ринкової економіки супроводжується оновленням змісту економічної освіти, удосконаленням її методики.

Конкурентоспроможність випускників навчальних закладів значно залежить від ступеню освоєння сучасними економічними знаннями, рівня економічної культури, ліквідації економічної інфальтивності, вміння мислити та діяти в категоріальній системі ринкової економіки. Це, в свою чергу, ставить питання про необхідність використання таких форм, методів, прийомів та засобів навчання, які б інтенсифікували навчальний процес, максимально активізували пізнавальну діяльність студентів.

Сучасні ефективні методи навчання, форми поточної роботи дозволяють інтенсифікувати навчальний процес. Значне місце в системі таких методів займає організація самостійної роботи з використанням розрахункових індивідуальних завдань.

Згідно порядку оцінювання знань студентів КНЕУ з урахуванням вимог Болонської декларації одним з основних принципів організації поточного контролю знань є підвищення мотивації студентів до систематичної активної роботи та активне засвоєння знань упродовж навчального року. Реалізацією цього принципу може бути контроль за якістю знань. Якість знань контролюється за допомогою письмових та усних опитувань. Письмові завдання можуть бути виконані різними методами: в аудиторії та поза аудиторією. Одним із критеріїв об'єктивного оцінювання поточної успішності є виконання індивідуальних завдань для самостійного опрацювання кожним студентом групи. Така форма роботи дозволяє краще вивчити і глибше розібратися студентам у розрахунках економічних показників діяльності сучасних підприємств.

Матеріал для виконання практичних занять та організації самостійної індивідуальної роботи студентів із предмету «Економіка підприємства» по кожній темі передбачає надання їм індивідуальних завдань по варіантам, що дозволяє на належному рівні реалізовувати самостійну роботу, виникає реальна можливість забезпечити дієвий контроль за індивідуальною роботою кожного студента та визначити ступінь засвоєння вивченого матеріалу кожним студентом.

На практичних заняттях студенти виконують отримані індивідуальні завданнями. Кожне практичне заняття включає такі структурні елементи: наведено перелік економічних категорій та пи-

тань стосовно кожної теми, за якими студент завчасно готується до практичних занять, представлені методичні пояснення для розв'язку задач, наведені задачі по варіантам для кожного студента, що дозволяє кожному самостійно працювати і тим самим виявити свої здібності.

Також студентам пропонується виконання самостійної розрахункової роботи по варіантам згідно списку студентів групи і коригуючого коефіцієнта певних показників, що унеможливорює переписування даної роботи. У процесі написання самостійної роботи студент здійснює аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства, самостійно виконує економічні розрахунки, виявляє резерви виробництва і на цій основі обґрунтовує заходи щодо підвищення ефективності діяльності первинної ланки виробництва.

Самостійна робота складається з таких структурних розділів:

- визначення загальної вартості та структури основних засобів підприємства;
- визначення річної потреби обігових коштів підприємства;
- визначення кошторису витрат та собівартості одиниці продукції підприємства;
- розрахунок показників ефективності виробництва;
- обґрунтування і вибір кращого варіанту залучення інвестицій.

Такі розрахунки допомагають у повторенні матеріалу і показують вміння вирішувати економічні завдання.

Отже, розрахункова самостійна робота — це самостійне науково-практичне дослідження, яке дає змогу оцінити якість знань студента, його вміння застосовувати їх на практиці.

Розрахункові завдання — це важливий пізнавальний засіб. В них студенти маючи справу з реальними або навіть умовними цифровими даними, розширюють коло своїх знань про економіку підприємства. В ході вирішення завдань вони пов'язують теоретичні знання з практикою, життям, одночасно проводять розрахунки. На першому етапі викладач допомагає студентам знайти спосіб та хід вирішення завдання, поступово орієнтуючи їх на самостійний пошук шляху рішення та перевірки його правильності. Кожний студент самостійно вивчає, описує, інтерпретує відомості, які він отримав у процесі індивідуального вирішення завдання.

Кожний студент у визначений графіком час здає виконану самостійну роботу викладачеві, який проводить практичні заняття у групі. Зі студентом у межах навчальної програми при необхідності перевірки самостійності виконання роботи проводиться ін-

дивідуальна розмова, у результаті якої стає можливим реально оцінити ступінь засвоєння матеріалу.

Виконання розрахункової самостійної роботи має сприяти поглибленню знань, змусити студентів продуктивно осмислювати матеріал, що викладається. Головним завданням стає не лише оволодіння теоретичними знаннями, а також формування вмій і навичок, необхідних для самостійного пошуку, аналізу та оцінки інформації.

А. Г. Ягодка, канд. екон. наук, доцент кафедри
макроекономіки та державного управління

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПО МАГІСТЕРСЬКІЙ ДИСЦИПЛІНІ «СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА І ПОЛІТИКА»

В сучасних умовах постійне удосконалення організації навчального процесу супроводжується збільшенням обсягів і часу самостійної роботи студентів, яка повинна мати конкретні змістовні характеристики, контролюватися, перевірятися і оцінюватися.

У зв'язку з тим, що самостійна робота являється специфічною формою навчання і спрямована на формування особистості студента, індивідуальне оволодіння навчальним матеріалом в аудиторний та позааудиторний час навряд чи втратить найближчим часом свою гостроту, а тому важливим залишається пошук альтернативних шляхів та особливостей її організації.

Слід зауважити, що програмний матеріал навчальної дисципліни «Соціальна інфраструктура і політика», який студент-магістр повинен опанувати, розмежовується на дві складові: перша — це матеріал, який доводиться до студента-магістра в формі лекції в аудиторний час, і друга — матеріал, який підлягає самостійному вивченню в позааудиторний час, на основі рекомендованих літературних джерел — монографій, статей, підручників, навчальних посібників та використання статистичної інформації, що міститься у статистичних щорічниках Держкомстату України та в інших джерелах.

Самостійна робота студентів-магістрів — це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом дисципліни «Соціальна інфраструктура і політика». З одного боку, вона збільшує студентам час, вільний від обов'язкових занять, що дає їм можливість більш ефективно використовувати бюджет свого часу для засвоєння знань, придбання умінь та навичок. З іншого — спонукає студентів до формування в себе таких рис, як самодисциплінова-